

Financováno
Evropskou unií

Intimita, sexualita a vztahy v domovech seniorů a seniorek

Petra Kutálková

21. 5. 2024 Praha

O čem budu mluvit

Proč a jak jsme dělali výzkum?

Co jsme se o sexualitě, intimitě a vztazích dozvěděli od klientely?

Jaké má zkušenosti personál?

Kde jsou příležitosti pro změny?

Proč jsme realizovali výzkum?

Abychom mohli pomoci rozvíjet sexuálně přívětivé prostředí.

Klientela:

- Jaká témata mezi lidmi žijícími v DS rezonují?
- Co je v oblasti sexuality trápí, co potřebují a co by si přáli?

Personál:

- Do jaké míry je v DS zavedeno sexuálně přívětivé prostředí?
- Které oblasti práce se sexualitou by z pohledu personálu vyžadovaly změnu?

S kým jsme mluvili?

2 domovy pro seniory

Klientky a klienti

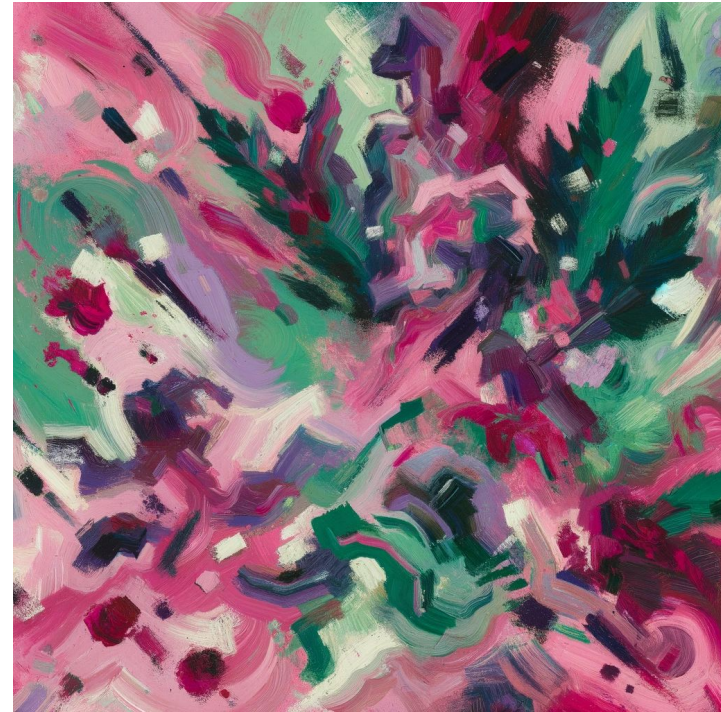
- 5 žen
- 9 mužů

věk 68 do 96 let, medián 89 let

Personál

- 16 pracovníc a pracovníků

zdravotní sestry, pečovatelky,
sociální pracovníce, údržbář a další

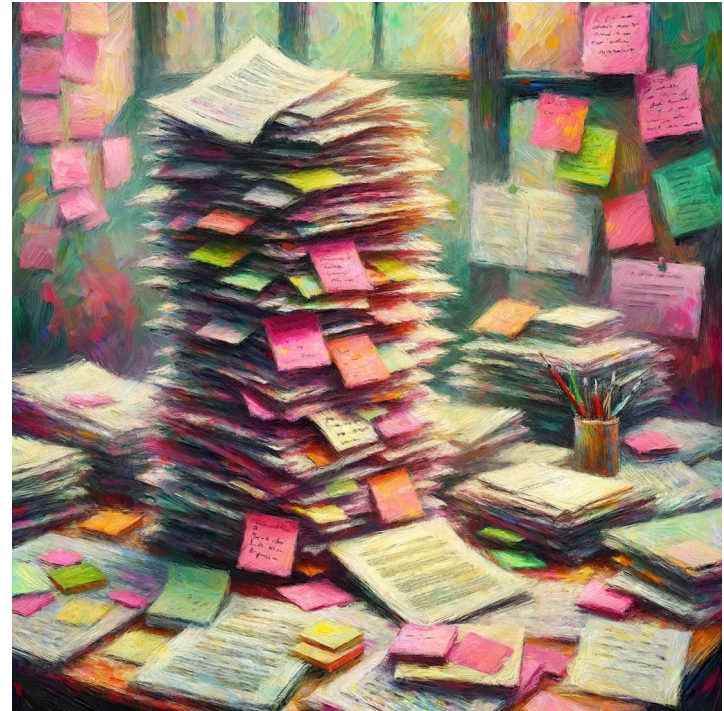
Jak jsme sbírali data?

- 14 + 7 hloubkových rozhovorů
- 2 Fokusní skupiny

Využití evokačních karet.

Následný přepis nahrávek

- 311, 5 normostran textu

Analýza dat

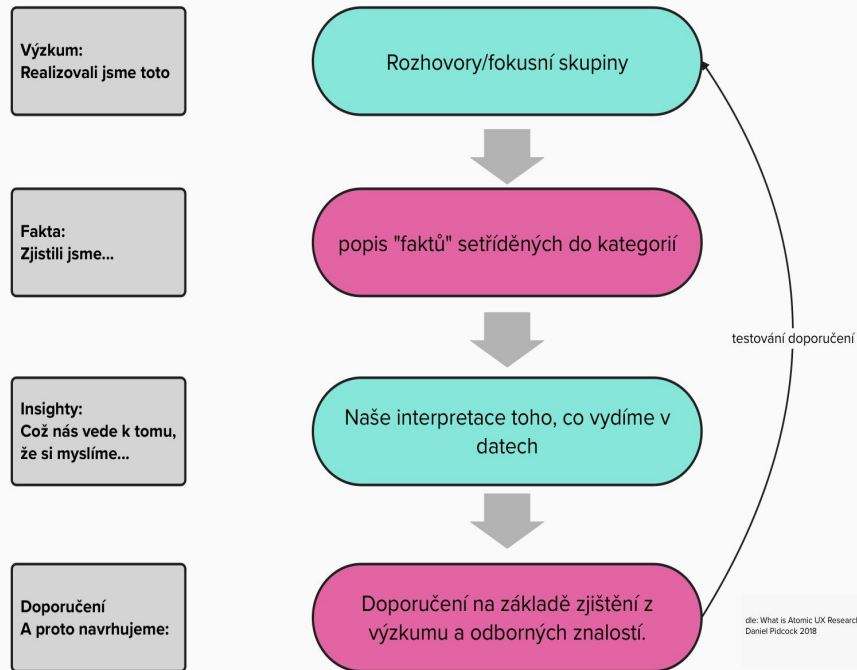
Designový výzkum

Zkušenosti klientek a klientů jako strukturující prvek.

Mapujeme „pole“, různé zkušenosti a pohledy, neříkáme, že to má tak každý člověk ve vyšším věku.

Vhledy zasazené do odborného kontextu.

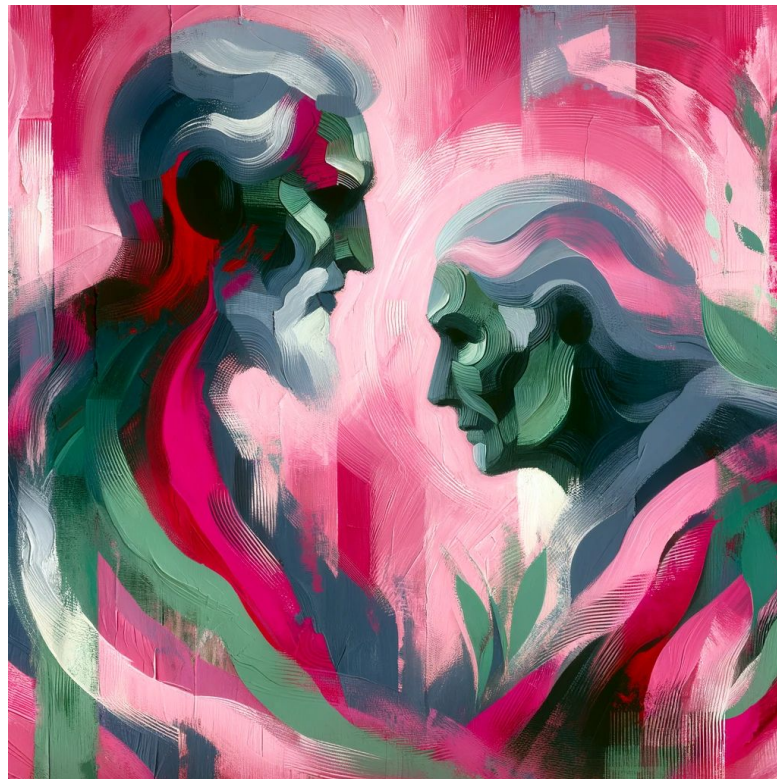
ATOMIC RESEARCH MODEL

Pohled a zkušenosti klientek a klientů

**Když se řekne
sexualita...**

Když se řekne sexualita...

Pojem „sexualita” je v prvních asociacích spojován s pohlavním stykem. Přímo nebo kontextuálně.

Sexuální styk, sex

„Styk. Sexuální styk. Vztah mezi opačným pohlavím.”

Něha a blízkost

„Vybaví se mi s někým být, koho mám ráda, přitulit se, nemusí být sex. Blízkost s někým. Lehnout si k němu a povídat si s ním. Je to hezčí, než mít pravý sex.”

Radost ze života, pohoda, klid

„Radost ze života, pohoda, klid, proč některá třicítka, čtyřicítka, když se mluví o sexu, je to nechutný, mlčte.”

Když se řekne sexualita...

Lidé často vzpomínají na
manželský život...

..někteří zmiňují, že téma už k
vyššímu věku nepatří.

Zkušenosti s manželstvím

*„Já jsem měl to štěstí, že jsem měl velice
vstřícnou manželkou, ráno, v poledne, večer,
kdykoliv se mi zamlulo, a ona to taky
vyhledávala, a to jsem měl další štěstí.“*

Sexualita nepatří k našemu věku

*„Asi mě nenapadá vůbec nic, ... myslím si, že v
našem věku je už to nymfomanie, než normální.“*

*„Já myslela, že pro nás nad těch 60 je passé
otázka.“*

**Témata, která
rezonují,
zkušenosti,
které lidé v
domovech žijí**

Rezonuje, lidé zažívají

- Konverzace o sexualitě a sexuálně laděný humor
- Seznamování a navazování nových vztahů
- Sexuální potřeby/aktivita
- „Sestřičky” – ženy, které budí touhu
- Zdroje zábavy – porno, striptýz, nákup sexu
- Vzpomínky

Konverzace o sexualitě a humor

„Choulostivé“ konverzace a sexualita jako téma hovorů zlepšují náladu, vzbuzují pozornost a podněcují reakce.

Sexuálně laděný humor a využívání dvojsmyslných výroků – zdroj zábavy, vzájemného naladění a pocitu spokojenosti.

„Ta jedna paní, s tou se dá vyprávět sprostý vtipy. Ne na plnou pusou. Ne vulgárně. Ono někdo bere ty sprostý vtipy, že jsou vulgární, ale já se těm sprostým vtipům zasměju.“

Přitažlivost a vzhled konkrétních osob jako téma konverzací mezi „kolegy“

„Většinou s kolegama a starými lidmi, kteří jsou v mé blízkosti, s těmi si povídáme, sestřička je taková, že jo.“

Rady do partnerského života pečujícímu personálu

Seznamování a navazování vztahů

Navazování mezilidských vztahů a povídání je způsob trávení volného času.

Lidé nevyklučují navázání hlubších až partnerských vztahů.

Seznamování

„Člověk nikdy neví, že narazí na příjemnou ženskou, do kterých by to nikdy neřekl, to nejde ani o sex, ale o běžnou komunikaci.“

„Kdybych si nějakou namluvil a něco si zase začal, že by se to rozjelo.“

„Oni mají o mě zájem. Zavolají – přijdeš, neprijdeš? [na taneční kurzy]... Přátelský, hlubší vztahy nevím, je mi 85 let, pobavím se ale to ano.“

Seznamování a navazování vztahů

Nové hluboké partnerské vztahy v pobytových zařízeních vznikají.

Mohou přinášet krásné prožitky i běžné partnerské neshody.

Nové partnerské vztahy vznikají

„Chodili jsme tam, začali jsme spolu mluvit, potykali jsme si, dali jsme si pusy, a už to bylo. Za celý život jsem nezažila něco tak hezkého jako s ním.“

„Myslím, že asi mu to nejde a myslí si, že já bych chtěla, a nemůže a neví, že já z toho nic nemám, my jsme se o tom nebavili.“

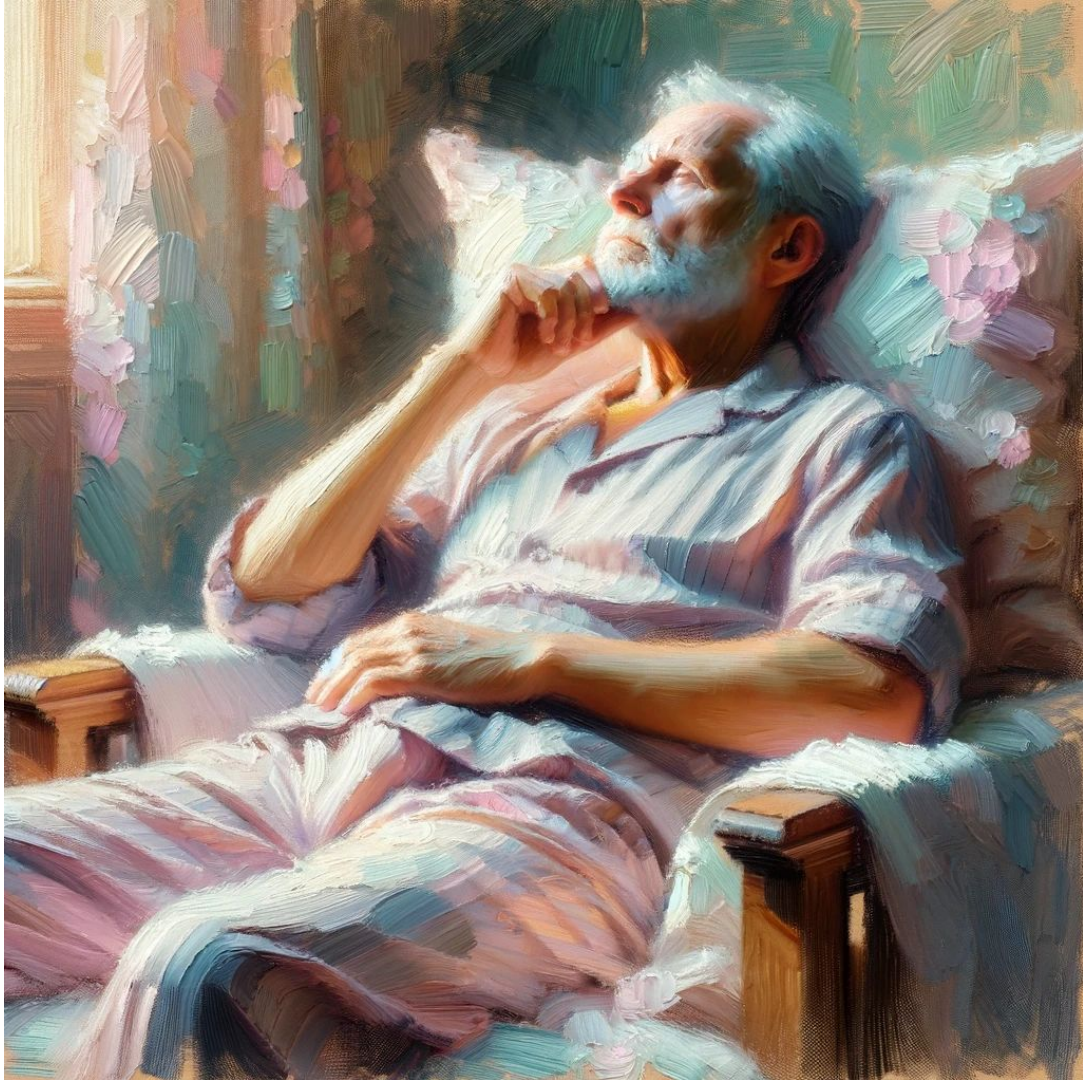
Seznamování a navazování vztahů

Někteří lidé už hlubší partnerské vztahy navazovat nechtějí. Vztah berou jako závazek, jež přináší povinnosti anebo v něm nevidí přínos.

Hlubší a sexuální vztahy už nechceme

„Abych se zavržela, jak se říká, že bych ho chtěla, tak co můžete v 70 letech chtít. Ležet spolu v posteli. Jenom se díváme do očí, to není nic, není to ono, mě se to nelíbí. když se mi to nelíbí, tak to nebudu dělat.“

„Mám možnost mít hlubší vztah, ale nějak se mi to nechce, já když mám hlubší vztah, tak se ženě věnuju. No, a už začínám být línej.“

Sexuální potřeby a aktivita

„Fyzické potřeby“ a jejich naplnění jsou v životech některých stále tématem.

Další lidé mluví o tom, že tak jak fyzické potřeby znali dřív, je již nepocítují.

Fyzické potřeby a sebeuspokojení dřív a nyní

„Své tělo mám rád. Masturbace je běžná součást života. Já, když jde do tuhého, tak se přiznám. To mám všechno rád.“

[Cítíte fyzickou potřebu?] „Trošku jo.“

„Jako robotky? To ne, to nepoužívám... mám takový tablet a tam je Růžový slon, tak jsem si to prohlížela. Tam by se dalo něco objednat.“

„Masturbace? Jsme starý dědci.... Když jsme byli mladí, tak jsme to taky dělali. Pro někoho to není téma, pro někoho to je téma. ... Už mi to nepřijde na mysl.“

Sexuální potřeby a aktivita

O sexuální styk se někteří muži nepokoušejí ze strachu, že by selhali.

Někteří hovoří i o snížení touhy po sexu oproti minulosti či jejím vymizení.

Pohlavní styk – kdyby byla příležitost, možná bych se pokusil

„Ty sexuální vztahy, ne že bych si nedal říct, říkám, říct si nedám, protože by to dopadlo špatně, zbytečně se ztrapnit.“

„Potřeby by ještě byly, sice ne tak, jako ve dvaceti, ale dal bych si říct. Jak by to dopadlo, je už věc druhá.“

Sexuální potřeby a aktivita jsou spíš minulostí

„Nemám potřebu nějaký to. Už nepožaduju takové množství jako dřív.“

„Už netoužím po tom vzrůšo, jak se říká, nám stačí klid a tělo nás nenutí, abychom hledali partnera“.

„Sestřičky” – ženy, které budí touhu

O ženách z personálu muži hovoří v souvislosti s touhami i jako o příležitosti k seznámení či bližšímu vztahu.

Za ženami z personálu se také muži rádi otočí či jejich vzhled probírají mezi sebou.

„Sestřičky” – příležitost blízkosti i objekt touhy

„Jarek, ten dodneška, ještě to, když vidí jednu sestřičku, tak dostává – no prostě, hele viděl jsi? Viděl... To jsem tenkrát nepostřehl, že se mu se zapalují lejtka, pak když přišla k nám do pokoje, tak měl zvýšenou pohotovost.”

„Příležitosti? To jsou akorát ty tři holky. Tři sestřičky.”

„Něco mezi tím [vztah nebo plakonický], víte co, já už musím brzdit, aby mě řekli, dědkovi prdlo v bedně. A jede to dodneška.”

„Většinou s kolegama si povídáme, sestřička je taková, že jo.”

Zdroje zábavy

Pornografie i erotické časopisy někteří využívají jako zdroj zábavy.

Pokud by byla příležitost, našli by se návštěvnice i návštěvníci striptýzových vystoupení.

Nemluvili jsme s nikým, kdo by sdílel zkušenosti s nákupem sexuálních služeb. Někdy v tom brání přesvědčení, že za sex se neplatí.

Porno, časopisy, striptýz

„Pouštím si porno. Mám počítač, internet a tam máte všechno, i muziku. ... Můžu si i zamknout a na porno se dívám o půlnoci. To už nikdo nechodí.”

„Časopisy. Filmy. Internetové zdroje. A do těch internetových zdrojů bych zahrnul pornografii. Ne, že bych ji cíleně vyhledával, ale když tak serfuju po internetu, tak se vždycky na nějaký sexuální ty podívám.”

„Šla bych.” [kdyby tu byl striptér]

Placené sexuální služby

[Vy jste říkal, že nikdy si za sex platit nebudete?] „To jsem říkal. A to dodržím.”

Vzpomínky

Na mládí, na první zkušenosti

„To byla krásná doba. Byly jsme tři rodiny v jednom domě přišlo to [první sex] jaksi samozřejmě.“

Na dlouhodobé vztahy a rodinný život

„Byl jsem s manželkou 50 let, užili jsme si to měli jsme vždy krásné bílé auto, jezdili jsme na hrady zámky severní, jižní Čechy Slovensko...“

Na změny životních okolností a ztráty

„Proměnilo se to, když nám onemocněl syn velice vážně a tím pádem jak pro mě tak pro manžela to vlastně fyzicky skončilo.“

Mimomanželské vztahy

„Já jsem našla kamaráda, přítele a milence na více jak čtyřicet let... Nebyli jsme spolu. On byl ženatý, byl to bývalý kolega. Měl dvě děti, manželka byla panbíčkářka, slíbila povinnost a konec.“

Témata, která nerezonovala

- Genderová identita, maskulinita, feminita
- Sexuální orientace

Sexuální orientace

Sexuální orientace v diskusi vystupovala vždy až jako reakce na nabídnutou kartu. Nikdo z dotazovaných nevěděl o nikom z ubytovaných s neheterosexuální orientací.

Nevím o tom, je to soukromá věc

“Tady jsem to neslyšela, ale nejsem proti. Proč ne.”

“O nikom nevím, že by žena se ženou. Dělají to tajně třeba. ... Mě by to nevadilo, proč ne. Já na to ale nejsem, na ženský.”

“Já to považuju za soukromou věc, jestli chce být gayem, už jím asi dávno je, zrovna tady začínat nebude. Když jsou ty pořady u gayích a lesbách, já si to vyslechnu, aspoň člověk ví, že lidi uvažuju v tehle intezích, třeba ten herec co má to divadlo-Heinz, taky.”

Genderová identita, role

Karta "Genderová identita - kým se cítíme být" byla tématem, které vždy budilo potřebu dovysvětlení.

Feminita, maskulinita a genderové role podobně. Pokud lidé reagovali, popisovali situace netypických genderových rolí. V mnoha promluvách pak byly patrné silné genderové stereotypy.

Genderová identita - to mi musíte vysvětlit

"Genderová identita. Tak tady mě to budete muset něco vysvětlit."

"Ta genderová identita, co to je? "

Genderové role - žijeme v nich, i když jim tak neříkáme

"Já jsem si to užíval [když musel "zastoupit" manželku u vaření]. Já jsem si koupil kuchařskou knihu, už v mládí jako klučina jsem si dokázal uvařit."

"Vyřešil bych to jako chlap."

Sexuální násilí

Na téma „sexuální násilí“ lidé reagovali až na základě karty.

SN tematizují jako násilí mužů vůči ženám. Případně klientů vůči sestrám.

Jeho existence v domovech není zvažována, způsoby řešení lidé neznají.

Ne, nevím, neuznávám, poradila bych si

„Komu by se to řeklo? Nevím...“

„Tý ženský bych se, jak bych to měl říct, chránil bych ji, to není žádný chlap, to je darebák.“

Stává se, vyprávěla mi to sestřička

„Někteří pacienti mišuge, přijde sestřička do pokoje, on, aniž by se to řeklo, tak po ní začne vyjíždět. ...ona mi to řekla, teď se mi stalo tohle.“

Zažila jsem v manželství

„Musíš jít se mnou do postele. To jsem zažila v manželství, středa, sobota, neděle, musíš do postele. To bylo těžký to vydržet.“

Vidí svět podobně?

Porovnání pohledů klientely a personálu

<p>Konverzace o sexualitě a sexuálně laděný humor</p>	<p>Spíše ve vztahu k sestřám, než jako zdroj příjemného trávení volného času. Předpoklad, že o sexualitě je většině seniorů a senierek zatěžko mluvit.</p>	
<p>Seznamování a navazování nových vztahů</p>	<p>V praxi vnímají, že se děje. Závist a pomlvy ze strany některých dalších klientek a klientů na adresu nově vznikajícího páru.</p>	
<p>Sexuální potřeby/aktivita</p>	<p>Má zkušenost s tím, že sexuální potřeby a aktivita nevymizely s věkem. Komentuje některé aspekty jako jsou překážky, proměna jednání u lidí s demencemi. Předpoklad u některých, že touhy a aktivita již ve vyšším věku nejsou přítomné.</p>	

<p>„Sestřičky” – ženy, které budí touhu</p>	<p>Potřeba dotyku a fyzické blízkosti je personálem také vnímána. Přijímáno s pochopením, někdy opětováno, jindy nahlíženo jako nevhodné, pocíťováno až jako násilí.</p>	
<p>Sexuální násilí</p>	<p>Sexuální narážky, mluvení o sexualitě jako způsob uspokojování se, manipulativní chování při hygieně. Hygiena je z hlediska SN nejrizikovější.</p>	
<p>Zdroje zábavy – porno, striptýz, nákup sexu</p>	<p>Sledování erotických filmů a pornografie. Sexuální touhy verbalizované skrze diskuse o sexuálních pomůckách. Dopady tabu a stigmatizace sexuality lidí ve vyšším věku ze strany rodiny či personálu.</p>	

Inspirace ke změnám přichází z domovů...

- přání a potřeby klientely
- bariéry v naplňování intimity, sexuality a vztahů, které klientela popsala
- potřeby a přání personálu

Potřeby a přání klientely

- Soukromí
- Pohlázení, blízkost
- Popovídat si, poradit se

Soukromí

Soukromí bylo opakovaně zmiňovaným tématem v mnoha kontextech.

Personál i lidé z vícelůžkových pokojů reflektují proměny toho, jak je v domovech nastaveno praktikování soukromí oproti předchozímu životu.

Při převlékání

„Já mám tu skříň vedle sebe, oni to mají za rohem, tak ať se jdou svlíkat za roh, když jim to vadí, já nemám kam jít. Dělán to tak, že prostě, když se ráno převlíkám, kalhotky, musím si dát vložku, protože zas to nemám jak nosit, když mám jenom noční košili...”

Při hygieně

„Ted’ ve čtvrtek se koupáme. Taky perlička. Nějaká Maruška. Aktivní... podejte mi šampon, nalejte mi to, já si to umyju. Postavila jsem se, ona vzala ten, že mě spodek umyje.”

Soukromí

Chybění soukromého prostoru či proměna toho, co je bráno za „dobré“, co si lidé přejí.

Absence soukromí je též bariérou pro naplňování potřeb, jak tělesných, tak i vztahových.

V pokoji, kde žijí tři lidé

„Tam je vstup do pokoje, tam jsou dvě lůžka, potom je jeden, který se dá zástěnou uzavřít a já jsem vepředu a ten druhý věčně spí, to je nádherný, protože tam je klid.“

„Když by tady chtěl někdo masturbovat, jak by mohl, když jsou tady pokoje po třech?“

Vstup bez klepání

„Bylo to jiný [dřív] souvisí to s intimitou, tady pečovatelky vstupují bez zaklepání, otevřou se dveře a začnou hulákat, uklízet.“

V noci. Když vím, že nikdo nepřijde

Pohlazení blízkost

Lidská blízkost skrze fyzický kontakt.

Pohlazení, blízkost

„Blízkost, něha, každý člověk potřebuje pohlazení, aby cítil, že někdo o něj má zájem.“

[A nějak to dostáváte, tu něhu?]

„Ne.“

[A může být nahrazená pro Vás?]

„Myslím, že ne.“

„...pohladit sestřičky“

Popovídat si, poradit se

Možnost otevřít téma sexuality a intimity byla spíše rámovaná jako problém (resp. její absence).

Objevila se potřeba poradit se a sdílet své potřeby s personálem.

I zájem o erotické zkušenosti opačného pohlaví.

Není s kým si popovídat o potřebách/problémech

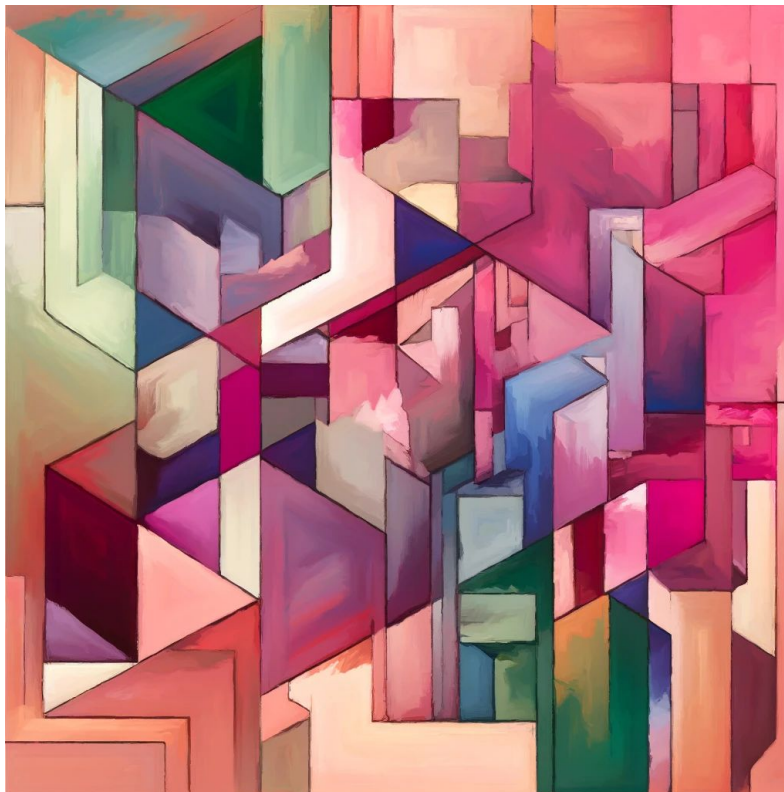
„Nechci se dělat znalcem, ale myslím si, že tady chybí komunikace, obyčejná komunikace.”

„Jedině tato paní Jana [pracovnice], ta mě sem přivedla, s tou by to myslím šlo. Ta je hodná. Ta by mě vyslechla.”

„Já bych si rád popovídal o tom, jak která žena, dívka nebo babička, to už je jedno, poprvé pocítila, jak bych to řekl, neobvyklý pocit nastupující rozkoše,... jakým způsobem přišli o panenství, kdo byl zničený, kdo šťastný.”

Trápení, bariéry, obavy

- Prostor
- Nastavení mysli a prostředí
- Chybějící příležitosti
- Pomluvy, společenský tlak
- Obavy „to” zkusit
- Tělo

Prostor

Uspořádání prostoru nenabízí přirozené příležitosti k seznámení. Lidé, kteří žijí v domově, umí pojmenovat situace a místa, která facilitují kontakty.

Nemožnost bydlet v páru – trojlůžkové pokoje, různé potřeby na podporu u partnerů.

Chybějící informace o tom, zda by spolu mohli bydlet lidé, kteří nejsou manželé, někdy i manželské pokoje.

Komplikuje/brání

„Když jsem sem přišel, tak tu byla kantýna, milionový to bylo, že jste se měla kde scházet.“

Co pomáhá

„To mi přijde dobrý, když je to takhle namíchaný. Oni taky potřebují rozptýlení. Mají taky vzrůšo.“

„Pozoruju, jak spolu lidi mluví, vyjdou z jídelny, sednou si na chodbě lavici, tam je krásná široká chodba, to všude není, byl jsem na Hájích, tam je to hrozný.“

Bydlení partnerských/manželských dvojic

Nastavení prostředí a mysli

Prostředí, které je nastavené na umírání, ne na nový život

„No, dostal jsem se do prostředí, kde jsou sami staří lidi, spíš to umírá, než aby to vytvářelo nový život. Kdyby byl člověk mladší, tak si hledá ňákou partnerku.“

Přesvědčení, že na vztahy jsme staří*staré

„Je mu bude kdovíkolik a mně už je přes 80. Dejte pokoj... Nechci vztah. To už je takový, že jste stará.“

„Chodí sem internisti, psychologové, ale sexuolog by tu neměl práci, jsou tu starší lidi.“

Chybějící příležitosti

K navázání vztahu, povídání, k naplnění sexuálních potřeb.

Ač lidé zmiňují, jejich sexuální potřeby nejsou stejně intenzivní jako v mládí a tolik je „netlačí“, někteří stále pociťují sexuální touhy.

Chybějící příležitosti

„Řekl bych, chlapi se o tom neradi baví, myslím tak půl na půl, babičky se o tom nebaví vůbec, to je pro ně tabu, jsou tady devadesátnice a osmdesátnice. Těch osmdesátnic tady moc není, to už je všechno za zenitem. I když my chlapi jsme taky za zenitem.“

Zábavný program

„Kdyby byl striptýz, tak by se šla podívat.“

Pomluvy, společenský tlak

Pomluvy a ztráta soukromí.
Všechno se ví, když lidé spolu
naváží vztahy.

Pomluvy

*„Někdo je pomlouvá a někdo řekne, proč by
nemohli.“*

„Takový dědek, takovou bábu si nabalil.“

„Povídali si. Ale nic neřekli mě přímo.“

Obavy z toho, „něco“ zkusit

Opakovaně zmiňovaný byl strach ze selhání při sexuálním vztahu.

Obavy z využití medikace k podpoře potence.

Není jasné, jak by to dopadlo. A prášky škodí

„Ty sexuální vztahy, tak jak už jsem říkal, ne že bych si nedal říct, říkám, říct si nedám, protože by to dopadlo špatně, zbytečně se ztrapnit.“

„Nechtěla bych, jak jsem tady byla s tím prvním, tak si to chtěl koupit, já – nekupuj to, já to nepotřebuju, stačí, když se pomazlíme. Souhlasil s tím, ale nic nekoupil. Aspoň myslím. Oni mužský taky všechno neřeknou.“

Tělo

Téma vztahu k tělu bylo většinou diskutováno v reakci na kartu.

„Aktuální tělo“ jako překážku sexuality zmiňovaly některé ženy.

Aktuální tělo jako překážka pro sexuální vztah

„No jako vzhledem k tomu, že mám občas někde zrcadlo a podívám se na sebe, tak bych se nechtěla to... [sexualita je passé].“

„I to tělo, hlavně by mě vadilo tělo. Nabízet něco takovýho někde (smích).“ [hovoří žena]

Personál

- dobrá praxe
- dobré nápady
- potřeby/přání

Dobrá praxe

Neinstitucionalizovaná,
předávaná zkušenějšími
juniorním kolegyním a
kolegům.

Osobní otevřenost,
angažovanost, ochota a
nehodnotící přístup v péči.

Ochota nadřízených a vedení
podpořit personál v případech
sex. násilí.

Kurzy/vzdělávání, účast v
projektu.

Specializace

„Jak jim to vysvětlit. Oni se ptají ... Jaké jsou venušiny kuličky a nevíme, jak to vysvětlit. Oni chtějí informace a nevím, jak to říct... Měli jsme tady kolegyni. Ta od vibrátor až po všechny sexuální pomůcky věděla... Bylo by dobré, kdyby tady někdo byl.”

Snaha vyjít vstříc přáním

„Máme klientku, která měla narozeniny, má ráda muže, tak jsme ji splnili takový sen. A měla tady striptéra... Bylo to pouze pro ni, bylo to v místnosti, kam neměl nikdo přístup, byla to určitá hodina, ona byla přizvaná, přišlo tam jakoby překvapení tento muž.”

Respekt k soukromí

„U nás klientka, má přítele, on za ni dojíždí jednou za měsíc, když přijede, tak proběhne pohlavní styk, on se ohlásí předem, dopřejeme soukromí.”

Dobré nápady

K proměně prostředí.

Ke změnám či rozšíření praxe.

Místnost pro intimitu

„Představila bych si místnost, kde by byla knihovnička s časopisem, knížečkama, malá televizka, s DVD, erotickými filmama, gaučiček, kdyby se chtěli kamarádi a kamarádky pomazlit, nebylo by tam vidět.“

Změna pohledu na nové vztahy

„... jak ostatním vysvětlit, že je to normální [mít nový vztah]. Oni se pak přestali stýkat, protože jí bylo nepříjemný, jak ji ostatní ženský napadají. Měli spolu tak krásný vztah, drželi se za ruce, navzájem se seznámili rodiny, a vše to skončilo kvůli blbý závisti.“

Přednáška pro klientelu

„Nebylo by od věci přednáška pro klienty, aby se víc otevřeli a nestačili to v sobě potlačit, spousta lidí to drží v sobě.“

Potřeby a přání

Nastavení postupů pro situace, které mohou být nepříjemné/citlivé pro obě strany, zaškolení.

Možnost referovat na jinou službu.

Mít v zařízení specialistu*specialistku.

Nastavené jednotné postupy

„Jak přistupovat k tomu klientovi... Já přece nemůžu klientovi říct, no dobře, tak já vám sem někoho pošlu a on vám to udělá. ... Nemáme tu radu od někoho odbornýho, musíme jen doufat, že to uděláme dobře.“

„Pán měl puštěný erotický porno, nejsem puritán, zarazilo mě to, ale odešla jsem radši a dva dny jsem nevěděla, jak se zachovat, jak se s ním mám bavit.“

Otevřeně se ptát, možnost referovat

„... že bych se dokázala bavit víc otevřeněji, že bych se ho zeptala... když si klient o to řekne, že by chtěl uspokojit, tak bych mu řekla, že já tady od toho nejsem, ale jestli chce, můžu mu něco doporučit.“

Potřeby a přání

Potřeba adresovat sexuální orientaci a potřeby klientely bez předsudků a diskriminace.

Sexualizované násilí.

Etická a emoční dilemata personálu

“...aby se ta něha nepřehnala, aby se nefixoval, stávalo se - paní měla na sebe fixovaného pána, ten tady pátek, sobotu, kdy měla volno, pak trpěl jak pes - ano, mám vás ráda, ale mám svou rodinu a své starosti.

„Máme tady konkrétní paní, je tady půl roku a pravidelně každý den za ní chodí v poledne přítel a je tady až do čtyř hodin do odpoledne a já tak počítám, že je o 15 let mladší a je to strašně zvláštní, on ji kontroluje, kdy měla stolicí, kdy si ji přebalí, ...”

Sexualizované násilí

„Sexuální násilí. Jak reagovat. Zatím děláme, že nic.”

„Mně vadí ty chlapi, já s představou, že tam půjdu, jsem začala brečet.”

Příležitosti ke změnám a doporučení pro praxi

Doporučení

Proměňovat prostor

- vytvářet místa k seznámení, trávení času (fyzická i časová i tématická)
- zahrnutí témat intimity, sexuality a vztahů do prostor domova

Zajistit dostupnost erotické zábavy a tematicky rámované trávení volného času

- dostupnost internetu a tabletů, edukace k jejich využití, další zdroje zábavy (časopisy, literatura, film, umělecká erotická produkce, ...)
- dostupnost sexuální asistence

Doporučení

Informovat a vzdělávat

- rozšiřovat představu o podobách vztahů a variacích nekoitálních praktik
- dostupnost informací a poradenství k naplňování zdravého sexuálního života

Deklarovat a podporovat systematicky budování sexuálně přívětivého prostředí

- zavést metodiku práce se sexualitou
- prevence a postupy v případech sexualizovaného násilí vůči personálu

Financováno
Evropskou unií

Děkujeme lidem, kteří se s
námi podělili o své
zkušenosti a potřeby.

Financováno
Evropskou unií

